

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Μαρούσι, 21-7-2025

Αρ. Πρωτ. 90226/ΥΣ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
E-mail : gnk2@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210 344 3137
ΔΒ

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ.: Βουλευτή κ.
- Αδαμάντιο Καραναστάση
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην Ερώτηση με αρ. πρωτ. 6995/25-6-2025»

Σε απάντηση του ανωτέρω Μέσου Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, σας γνωρίζουμε ότι, σύμφωνα με το με αρ. πρωτ. 9107/2-7-2025 έγγραφο του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ):

«(...) Το ΙΕΠ έχει προβεί στην ανάπτυξη νέων Προγραμμάτων Σπουδών (ΠΣ) για όλα τα γνωστικά αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένου του μαθήματος της Ιστορίας (Νέα Προγράμματα Σπουδών - Αρχική σελίδα - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής), ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των μαθητών/τριών, στη νέα κοινωνική πραγματικότητα και στα νέα δεδομένα των επιστημών για τη διδασκαλία, τη μάθηση, τα γνωστικά αντικείμενα και τις πρακτικές τους, όπως και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες στους πολίτες του 21ου αιώνα. Οι βασικοί οριζόντιοι προσανατολισμοί της συγγραφής του συνόλου των ΠΣ είναι να υποστηρίξουν τους/τις μαθητές/τριες προκειμένου να:

- αποκτήσουν δεξιότητες αναστοχαζόμενων ανθρώπων που μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν, πώς να ερευνούν και πώς να γίνονται δημιουργικοί και αποτελεσματικοί,
- καλλιεργήσουν δεξιότητες με τις οποίες θα αξιοποιούν τις γνώσεις τους και θα παράγουν νέα γνώση,
- λαμβάνουν αποφάσεις που βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα,
- αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να λειτουργούν αυτόνομα στη σχολική τάξη και στη ζωή τους,
- αποκτήσουν αυτοεκτίμηση, αυτοπεποίθηση, ενσυναίσθηση και ανθεκτικότητα, ώστε να είναι ικανοί να συνδέονται και να επικοινωνούν με τους άλλους,
- αναγνωρίσουν αξίες και να συνειδητοποιήσουν αρχές, ώστε να αποκτήσουν συναίσθηση ευθύνης και να προετοιμαστούν ως ενεργοί πολίτες,
- συμμετέχουν σε δρώμενα και πρακτικές που παραπέμπουν στην ανάγκη ενεργοποίησης όλων για την αντιμετώπιση των μεγάλων προκλήσεων της εποχής που απασχολούν τις

σύγχρονες κοινωνίες (κατασπατάληση φυσικών πόρων, μόλυνση, προσφυγιά, επιδημίες κ.ά).

Ειδικότερα, στις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεις του Δημοτικού Σχολείου, σύμφωνα με το ισχύον (ΦΕΚ Β' 1963/14-05-2021), αλλά και το νέο ΠΣ (ΦΕΚ Β' 507/02-02-2023), ως γενικός σκοπός διδασκαλίας της Ιστορίας ορίζεται η ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και, κατ' επέκταση, η καλλιέργεια της ιστορικής συνείδησης των μαθητών/τριών. Έτσι, η διδασκαλία της Ιστορίας έχει ως σκοπό να ευνοήσει την καλλιέργεια κριτικής σκέψης, αυτογνωσίας, επικοινωνιακών και ερευνητικών δεξιοτήτων, αλλά και την ενεργοποίηση του συναισθήματος και της φαντασίας των μαθητών/τριών. Στις τέσσερις ανώτερες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου η Ιστορία διδάσκεται ως διακριτό διδακτικό αντικείμενο και με τη διδασκαλία της επιδιώκεται οι μαθητές/τριες να:

- ασκηθούν στην ιστορική αφήγηση και σε ποικίλους τρόπους έκθεσης και κριτικής διερεύνησης της ιστορικής γνώσης,
- αναπτύξουν δεξιότητες αναζήτησης και χρήσης της ιστορικής γνώσης,
- καλλιεργήσουν την ενσυναίσθησή τους σε έναν πολύμορφο πολιτισμικά κόσμο που συνεχώς μεταβάλλεται,
- καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη τους προβαίνοντας σε συσχετισμούς, αξιολογήσεις, ανάλυση αιτίων και γενικεύσεις, με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού και στο επίπεδο της ωριμότητας και της αντιληπτικής ικανότητας της ηλικίας τους,
- κατανοήσουν τη σημασία του γεωπολιτικού παράγοντα για τις ιστορικές εξελίξεις,
- ενδυναμώσουν τα θετικά συναισθήματα, π.χ. αγάπη για τη χώρα τους και εθνική συνείδηση, διάθεση ειρηνικής συνύπαρξης, συνεργασίας και αλληλοκατανόησης με τους γειτονικούς λαούς και με άλλους λαούς που ανήκουν στην παγκόσμια κοινότητα,
- διαμορφώνουν προσωπική άποψη και υπεύθυνη στάση για τα κοινωνικά, πολιτικά, πολιτιστικά, εθνικά, ευρωπαϊκά και παγκόσμια θέματα και προβλήματα,
- ασκηθούν στην επιτόπια ή και ψηφιακή πρόσβαση για την άντληση ιστορικών στοιχείων που διαθέτουν μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, ιστορικά αρχεία, βιβλιοθήκες,
- κατακτήσουν τη γνώση μέσω της διερευνητικής μάθησης με τρόπο κριτικό και δημιουργικό,
- μελετούν αναστοχαστικά τις ιστορικές πηγές και να επεξεργάζονται το υλικό τους, για την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Επιπλέον, ως προς τη διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας του Δημοτικού Σχολείου προβλέπεται η καλλιέργεια δεξιοτήτων της ζωής, ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης, (κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία, επικοινωνία, ευελιξία, προσαρμοστικότητα, πρωτοβουλία, οργανωτική ικανότητα, ενσυναίσθηση, επίλυση προβλήματος). Στο πλαίσιο αυτό και επιδιώκοντας την καλύτερη οργάνωση και διεξαγωγή της παιδαγωγικο-διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας, ώστε να υπηρετηθεί καλύτερα ο σκοπός του μαθήματος, προτείνεται η αξιοποίηση της διαθεματικότητας και η κατά περίπτωση ομαδοσυνεργατική διάταξη της τάξης, δίνοντας έμφαση όχι μόνο στη δηλωτική, αλλά και στη διαδικαστική και εννοιολογική γνώση (καλλιέργεια δεξιοτήτων, εννοιολογική υποδομή), που διευκολύνει τους/τις μαθητές/τριες «να μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν», να ανακαλύπτουν, να μετασχηματίζουν δηλαδή, τη γνώση με ενεργητικές μεθόδους (αξιοποίηση πηγών, εκπόνηση σχεδίων εργασίας, λογισμικά, διαδίκτυο) και όχι να τους προσφέρεται με τρόπο άμεσο και δασκαλοκεντρικό. Με αυτό τον τρόπο οι μαθητές/τριες μετασχηματίζονται από παθητικοί δέκτες σε «παραγωγούς» της γνώσης με την ταυτόχρονη ανάπτυξη της ενεργητικότητας και δημιουργικότητάς τους.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού αλλάζει, και πλέον αυτός καλείται όχι απλά να εφαρμόζει, αλλά να σχεδιάζει και να πειραματίζεται, να προωθεί την επικοινωνία και την κριτική αντιμετώπιση της πληροφορίας. Οι διδάσκοντες/ουσες αφιερώνουν χρόνο για την ανίχνευση των εμπειριών και των δυνατοτήτων, καθώς και των τρόπων σκέψης και εργασίας των μαθητών/τριών, εν προκειμένω να σχηματοποιηθεί συγκροτημένα η σύνδεση της εμπειρίας με τη θεωρία και η μετάβαση από τις ιδέες (εμπειρικο-βιωματική γνώση) των παιδιών στις επιστημονικές ιστορικές αφηγηματικές επεξηγήσεις. Για να επιτευχθεί αυτό, ο/η

εκπαιδευτικός θα πρέπει να χρησιμοποιεί διδακτικές μεθόδους οι οποίες θα κρατούν αμείωτο το ενδιαφέρον των μαθητών, θα ενεργοποιούν τη συμμετοχή, τη διαίσθηση και τη φαντασία τους και θα τους/τις κινητοποιούν ώστε να ερευνούν, μόνοι τους ή σε ομάδες, τα ιστορικά γεγονότα και θέματα.

Γι' αυτό και προκρίνεται η συνολική εμπλοκή των μαθητών/τριών στις επιμέρους πρακτικές, ως μικρών ερευνητών/ερευνητριών αυξάνοντας την ενεργό συμμετοχή τους, η οποία μπορεί να επιτευχθεί με ποικίλα διδακτικά μέσα και εργαλεία που καταλήγουν σε δράσεις, όπως ενδεικτικά αναφέρονται ακολούθως:

Α. Η μελέτη των πηγών, με βασικά κριτήρια επιλογής: την εγκυρότητα της πηγής και την αντιπροσωπευτικότητα των ειδών των ιστορικών πηγών,

Β. Η εκπόνηση ερευνητικών εργασιών, που μπορεί να περιλαμβάνει μελέτη ιστορικών πρωτογενών και δευτερογενών πηγών: φιλολογικών κειμένων, εικόνων, μνημείων της περιόδου, αρχιτεκτονικής, αγγειογραφίας, νομισμάτων, χαρτών, χρονολογικών πινάκων κ.λπ.,

Γ. Η χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ),

Δ. Η αξιοποίηση διαφόρων εποπτικών και οπτικοακουστικών μέσων και

Ε. Η πραγματοποίηση διδακτικών επισκέψεων σε χώρους ιστορικού ενδιαφέροντος (μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, αίθουσες τέχνης, πινακοθήκες κ.α.), καθιστώντας τη μάθηση εμπειρία μοναδική, καθώς είναι ερευνητική και πολυαισθητηριακή και μπορεί να οργανωθεί από τον/την εκπαιδευτικό ως έρευνα δράσης.

Επιπλέον, στα νέα ΠΣ Ιστορίας του Γυμνασίου (ΦΕΚ Β' 217/19-01-2023) και του Γενικού Λυκείου (ΦΕΚ Β' 198/19-01-2023) καθορίζεται πως η διδασκαλία θα γίνεται με άξονα τον/την μαθητή/τρια. Η εκτεταμένη χρήση πολυμορφικού/πολυτροπικού εκπαιδευτικού υλικού, η ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, η αποφυγή της αποστήθισης και η αξιοποίηση πηγών ανάλογα με την ηλικία των μαθητών/τριών έχουν ως στόχο την κριτική αφομοίωση της ύλης από τους/τις μαθητές/τριες. Η προτεινόμενη διδακτική μεθοδολογία στηρίζεται στις παραδοχές της ενεργητικής μάθησης και οργανώνεται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ιστορικής επιστήμης, καθώς και την ηλικία των μαθητών/τριών. Ο/Η εκπαιδευτικός δεν πρέπει να καταφεύγει στην εύκολη λύση της απλής διάλεξης. Αντίθετα, βασικό άξονα και αφετηρία της διδακτικής διαδικασίας πρέπει να αποτελούν οι πηγές. Για τον λόγο αυτό, προτείνεται η συστηματική εισαγωγή των μαθητών/τριών στη μεθοδολογία της προσέγγισης ποικίλων ιστορικών πηγών (εικόνας, φωτογραφίας, αντικειμένου, μνημείου, παραθέματος, πρωτογενών και δευτερογενών). Η επεξεργασία των πηγών, ιδίως στο Γενικό Λύκειο, προτείνεται να ακολουθεί τα εξής στάδια: παρουσίαση σύντομων κειμένων (με περιγραφές, αφηγήσεις, ερμηνείες κ.τ.λ.), εξωκειμενική προσέγγιση (πληροφορίες για τον συντάκτη της πηγής, το ιστορικό-κοινωνικό-ιδεολογικό πλαίσιο της πηγής), κειμενική (πληροφορίες, ερμηνείες, αποσιωπήσεις της πηγής), διακειμενική (συγκρίσεις-αντιπαραβολή πηγών που αναφέρονται στο ίδιο ζήτημα) σύνθεση (σύνθεση του περιεχομένου, των ιστορικών πληροφοριών των πηγών). Στην κατεύθυνση αυτή ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού καθίσταται βοηθητικός, συντονιστικός, ώστε βαθμιαία οι μαθητές/τριες να εθιστούν στη χρήση και επεξεργασία των πηγών. Ειδικότερα, η έρευνα των γραπτών πηγών, άμεσων και έμμεσων, πρέπει να είναι για τους/τις μαθητές/τριες μέσο αμεσότερης προσέγγισης μιας ιστορικής εποχής, καθώς επίσης και κατανόησης και ερμηνείας των ιστορικών φαινομένων ή ζητημάτων. Η μαθητεία στην έρευνα των πηγών εξοικειώνει σταδιακά τους/τις μαθητές/τριες με τη δουλειά του ιστορικού, γιατί τους/τις ασκεί στην ουσία της ιστορικής έρευνας (αντιπαραβολή και έλεγχος αξιοπιστίας των πηγών, κίνητρα και ερμηνείες ιστορικών κ.ά.). Μάλιστα, με την επεξεργασία τεκμηρίων που παρουσιάζουν διαφορετικές εκδοχές του ίδιου γεγονότος ή φαινομένου αναπτύσσονται σταδιακά η κριτική σκέψη, η κριτική στάση απέναντι σε ιστορικά γεγονότα ή πρόσωπα, η ικανότητα διατύπωσης υποθέσεων, νόμων ή ορισμών, γενικεύσεων και διασύνδεσης των γεγονότων, γενικότερα αναπτύσσεται η ικανότητα να αξιολογούν την ανθρώπινη δράση και να διατυπώνουν, χωρίς προκατάληψη, αξιολογικές ηθικές κρίσεις. Με τον τρόπο αυτό διαμορφώνονται πολίτες με αξίες και εφόδια αντίστασης σε προσπάθειες χειραγώγησης. Η

ανάθεση και εκπόνηση εργασιών (ατομικών ή ομαδικών) και η σύνδεσή τους με θέματα/έρευνες τοπικής ιστορίας ενθαρρύνουν την ενεργητικότερη συμμετοχή, καθώς και - όπου και όποτε είναι εφικτό και εφαρμόσιμο- την παραγωγή ιστορικής γνώσης. Η χρήση εποπτικών μέσων (συμβατικών και ψηφιακών) παρέχει ευκαιρίες για αποτελεσματικότερη αξιοποίηση της ιστορικής γνώσης και κατανόηση των θεωρητικών ζητημάτων του μαθήματος.

Συγχρόνως, σημαντική καινοτομία του νέου ΠΣ Ιστορίας του Γενικού Λυκείου είναι η θεματική διάρθρωση της ιστορικής γνώσης. Έτσι, στην Α΄ Λυκείου οι μαθητές/τριες αποκτούν γνώσεις για τις μορφές κρατικής οργάνωσης, τους θεσμούς, τη διοίκηση, καθώς και το περιεχόμενο διαφόρων ιδεολογικών ρευμάτων από την Αρχαιότητα έως τη Σύγχρονη Εποχή. Στη Β΄ Λυκείου οι μαθητές/τριες αποκτούν γνώσεις για τον τρόπο οργάνωσης των κοινωνιών, τη λειτουργία της οικονομίας και τις πληθυσμιακές μεταβολές από την Αρχαιότητα έως τη Σύγχρονη Εποχή. Στη Γ΄ Λυκείου οι μαθητές/τριες αποκτούν γνώσεις για τη συγκρότηση και τη λειτουργία διαφόρων συστημάτων ασφαλείας, καθώς και την εξέλιξη διεθνών ζητημάτων από την Αρχαιότητα έως τη Σύγχρονη Εποχή. Τέλος, στο μάθημα της Γ΄ Λυκείου Ομάδας Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών οι μαθητές/τριες αποκτούν γνώσεις για το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία της Ιστορίας ως επιστήμης, καθώς και για τον τρόπο με τον οποίο εργάζεται ο ιστορικός, ενώ στο ίδιο μάθημα εμπεριέχονται ως διακριτές ενότητες και οι ακόλουθες: «Το Ελληνικό Ζήτημα και η λύση του (από τον ώριμο Νεοελληνικό Διαφωτισμό έως την ένταξη της Ελλάδας στην Ενωμένη Ευρώπη) και «Η Ευρώπη ως ιστορική ενότητα από την Αρχαιότητα έως τη Σύγχρονη Εποχή».

Επιπρόσθετα, με την υπ' αριθ. πρωτ. 36085/ΓΔ4/01-04-2025 «Πρόσκληση υποβολής προτάσεων Δράσεων Τοπικής Ιστορίας και Τοπικής Γεωγραφίας από τις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης», το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., μετά από σχετική εισήγηση του ΙΕΠ (πράξη 13/14-03-2025 του ΔΣ), απηύθυνε πρόσκληση στις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όλης της χώρας να προβούν, με ευθύνη των Εποπτών/τριών Ποιότητας της Εκπαίδευσης, στην ανάπτυξη σχεδιασμού μιας δράσης Τοπικής Ιστορίας και μιας Τοπικής Γεωγραφίας στα μαθήματα Ιστορίας και Γεωγραφίας στο Δημοτικό και αντίστοιχα στα μαθήματα Ιστορίας και Γεωλογίας-Γεωγραφίας στο Γυμνάσιο. Πιο συγκεκριμένα, κάθε Διεύθυνση Εκπαίδευσης, αντίστοιχα, προβλέπεται να καταθέσει δύο σχέδια Δράσεων (ένα Τοπικής Ιστορίας και ένα Τοπικής Γεωγραφίας) βάσει του προτύπου των φάσεων υλοποίησης των Δράσεων Ενεργού Πολίτη. Οι δράσεις αυτές θα αναρτώνται στους δικτυακούς τόπους των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης και των σχολικών μονάδων, καθώς επίσης και θα κοινοποιούνται στο ΙΕΠ, προκειμένου να ενταχθούν στην ψηφιακή πλατφόρμα των Δράσεων Ενεργού Πολίτη. Με τις δράσεις Τοπικής Ιστορίας και Τοπικής Γεωγραφίας στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο οι μαθητές/τριες επιδιώκεται να:

- Εντοπίζουν, επιλέγουν, αξιολογούν και αξιοποιούν τις κατάλληλες πηγές πληροφόρησης τοπικής ιστορίας και τοπικής γεωγραφίας.
- Ερευνούν την τοπική ιστορία και τοπική γεωγραφία διατυπώνοντας υποθέσεις εργασίας με σκοπό την υλοποίηση δράσεων.
- Νοηματοδοτούν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον, ώστε να κατανοήσουν τον περιβάλλοντα φυσικό και κοινωνικό χώρο και να εντάσσονται δημιουργικά σε αυτόν.
- Παρατηρούν, περιγράφουν, συγκρίνουν και εξηγούν τους λόγους για τους οποίους το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον έχει αποκτήσει την παρούσα μορφή του στον συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.
- Συμμετέχουν δημιουργικά σε δράσεις διατήρησης της πολιτισμικής φυσιογνωμίας του τόπου τους.

Ως προς το ερώτημα 3 επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Βρίσκεται σε εξέλιξη η υλοποίηση της Πράξης «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων [6010165]» (<https://iep.edu.gr/el/nea-didaktika-vivlia>). Τα υπό αξιολόγηση διδακτικά πακέτα για κάθε γνωστικό αντικείμενο της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης και της Ιστορίας, περιλαμβάνουν

διδασκτικά βιβλία, τετράδια ασκήσεων και εργαστηριακούς οδηγούς, το περιεχόμενο των οποίων θα είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί από τους/τις εκπαιδευτικούς και τους/τις μαθητές/τριες τόσο σε έντυπη, όσο και σε ψηφιακή μορφή· παράλληλα, αναπόσπαστο μέρος του κάθε διδασκτικού πακέτου αποτελούν τα Ψηφιακά Μαθησιακά Αντικείμενα, που διασυνδέονται με τα βιβλία μέσω QR codes. Οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να επιλέγουν ένα διδασκτικό πακέτο για κάθε μάθημα, το οποίο θα διατίθεται σε έντυπη μορφή και θα αποτελεί το βασικό εγχειρίδιο εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών. Οι ψηφιακοί πόροι του συγκεκριμένου έντυπου διδασκτικού πακέτου και τα υπόλοιπα διδασκτικά πακέτα κάθε μαθήματος θα λειτουργούν συμπληρωματικά και επικουρικά για την επίτευξη των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων κάθε γνωστικού αντικείμενου και για τον εμπλουτισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Ως προς το ερώτημα 4 επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Η αξιολόγηση του μαθήματος της Ιστορίας σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού, σύμφωνα με το ισχύον (ΦΕΚ Β΄ 1963/14-05-2021), αλλά και το νέο Πρόγραμμα Σπουδών (ΦΕΚ Β΄ 507/02-02-2023), έχει ως στόχο να ενισχύσει την αυτογνωσία και την αναστοχαστικότητα των μαθητών, και να επιβραβεύει την προσπάθειά τους, ανάλογα με τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους αλλά και τη συμμετοχή τους. Τα στοιχεία αξιολόγησης στο μάθημα της Ιστορίας είναι η κατανόηση ιστορικών όρων, η αξιολόγηση ιστορικών προσώπων, γεγονότων και φαινομένων, οι αναλύσεις αιτιών, συνθηκών, παραγόντων, η εξαγωγή συμπερασμάτων, οι συσχετισμοί εννοιών, οι συσχετισμοί με τη σύγχρονη εποχή. Η αξιολόγηση δεν πρέπει να ευνοεί την αποστήθιση και την αναπαραγωγή των ιστορικών γνώσεων αλλά να προάγει τη διατύπωση ιστορικού λόγου, την ανάπτυξη κριτικού συλλογισμού και ιστορικής διερεύνησης καθώς και την ανάπτυξη συναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών. Για τη διαπίστωση του βαθμού και της έκτασης της επίτευξης των προαναφερομένων καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς χρησιμοποιούνται η μέθοδος Project, λογισμικά που παρατίθενται στις δραστηριότητες ανά διδασκόμενο κεφάλαιο, δραματοποιήσεις και άλλες ποικίλες τεχνικές σύντομης απάντησης, ανάπτυξης απόψεων.

Αντίστοιχα, η αξιολόγηση των μαθητών/τριών Γυμνασίου και Λυκείου, σύμφωνα με τα νέα ΠΣ (ΦΕΚ Β΄ 217/19-01-2023 και ΦΕΚ Β΄ 198/19-01-2023), ορίζεται ότι είναι διαρκής και διαμορφωτική και διεξάγεται ατομικά ή ομαδικά, με σκοπό τον περιορισμό της αποστήθισης και της στερείρας ή μηχανιστικής αναπαραγωγής των ιστορικών πληροφοριών από μέρους του/της μαθητή/τριας. Ασκείται μέσα από πολλαπλές και εναλλασσόμενες μορφές, όπως η προφορική και γραπτή εξέταση και η παρουσίαση εργασιών, κατά τις οποίες ελέγχονται η αφηγηματική ικανότητα, η γνώση, η διατύπωση ιστορικού λόγου, η ανάπτυξη κριτικού συλλογισμού. Πιο συγκεκριμένα, κατά την προφορική και γραπτή εξέταση των μαθητών/τριών ελέγχονται η γνώση και η κατανόηση ιστορικών εννοιών, των μεθόδων που χρησιμοποιούν για την κριτική προσέγγιση της ιστορικής γνώσης και η διατύπωση με σαφήνεια και ακρίβεια ιστορικού λόγου. Στόχος δεν είναι να διερευνηθεί αν οι μαθητές/τριες έμαθαν το σχολικό βιβλίο της Ιστορίας, αλλά αν μαθαίνουν ιστορία. Επιπλέον, κατά την αξιολόγηση ο/η διδάσκων/ουσα δεν περιορίζεται στην κυριολεκτική κατανόηση (ποιος, πότε, πού, πώς, τι συνέβη κ.τ.λ.). Επιδιώκεται οι ερωτήσεις να έχουν διερευνητικό και ερμηνευτικό χαρακτήρα, να στοχεύουν στην ανάλυση, αξιολόγηση και κριτική κατανόηση ιστορικών φαινομένων ή προσώπων. Να μην αλλοιώνεται κατά την εξέταση του μαθήματος η φύση της Ιστορίας ως επιστήμης. Η Ιστορία είναι μεν γνώση, αλλά πρωτίστως είναι μέθοδος μελέτης. Επομένως, δεν περιοριζόμαστε σε στατικές ερωτήσεις αλλά σε δυναμικές, που ζητούν τη δυναμική αναπαράσταση της ανθρώπινης δράσης. Σε επίπεδο ανάπτυξης δεξιοτήτων ιστορικής διερεύνησης, ενθαρρύνεται ο/η μαθητής/τρια με τον διάλογο στην τάξη, την ανάθεση δραστηριοτήτων και εργασιών, να αναζητά πληροφορίες και υλικό, να διατυπώνει ερωτήματα και υποθέσεις, να επιβεβαιώνει, να επαληθεύει, να κάνει αναγωγές, να συσχετίζει, να διατυπώνει ορισμούς, να κάνει γενικεύσεις, να συνδέει τα γεγονότα στη σχέση αιτίας και αποτελέσματος, να απορρίπτει τις «μεταφυσικές» ερμηνείες, να αξιολογεί,

να αναπτύσσει ένα θέμα σε σύντομη ή εκτενέστερη αφήγηση, χρησιμοποιώντας τις προσφερόμενες γνώσεις. Σε επίπεδο ανάπτυξης συναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων αξιολογείται η ικανότητα των μαθητών/τριών να συνεργάζονται για να αξιοποιήσουν ευκαιρίες ενασχόλησης με την ιστορία του τόπου τους ή να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες για την παραγωγή ομαδικών δράσεων στο πλαίσιο της σχολικής ζωής. Η αξιολόγηση αποτελεί μέσο ανατροφοδότησης της διδακτικής διαδικασίας, που αποσκοπεί, μέσω του εντοπισμού αδυναμιών και δυνατοτήτων, κατ' επέκταση μέσω της διαρκούς ανανέωσης στόχων, στην αυτοβελτίωση. Συνιστά σημαντικό μέσο ανάπτυξης της μάθησης, καθώς επιτρέπει την ενσυνείδητη στάση του/της μαθητή/τριας έναντι της γνωστικής διαδικασίας, τον έλεγχο της πορείας του/της στην καλλιέργεια γνώσεων και δεξιοτήτων από τον/την ίδιο/α, συνεπώς την απόκτηση μεταγνωστικής δεξιότητας.»

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακού Γραμματέα